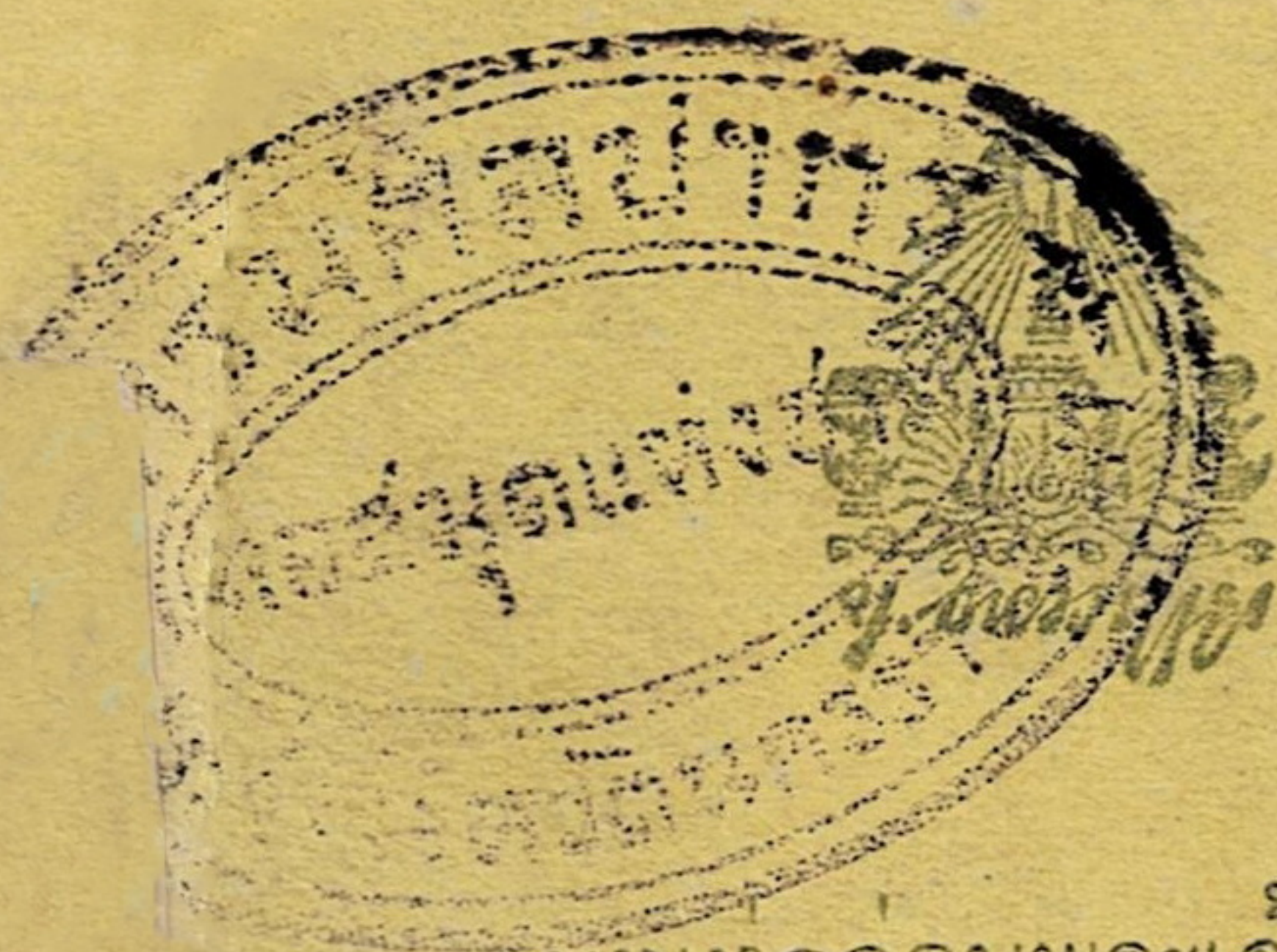

บทเหกล้อมพระเจ้าลูกเธอ

ข้าพระพุทธเจ้า นายเล็ก สมิตะสิริ มหาตเล็ก

พิมพ์ถวายในการกรฐินพระราชทาน

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ

ณ วัดสระเกศ

วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๐

เลขที่ 18

ได้รับจาก

เมื่อ

วันที่ 1627

บทเห่กล่อมพระเจ้าลูกเธอ

ข้าพระพุทธเจ้า นายเล็ก สมิตะสิริ มหาดเล็ก

พิมพ์ถวายในการกฐินพระราชทาน

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระดำรงราชานุภาพ

ณ วัดสระเกศ

วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๐

เลขห้อง 104

เลขหมู่ 895.9112
2135

เลขทะเบียน ๑๖.๓๓๒.๑๔๘๑

คำนำ

บทเห่กล่อม^๕ เป็นของกวีแต่งขึ้นสำหรับข้าหลวง
ร้องให้พระเจ้าลูกเธอที่ยังทรงพระเยาว์ เวลากลางพระอุ
ให้บรรทม บทข้างต้น ๆ ดังเกิดว่าเป็นด้านวรรณกรรม^๖
แต่งเมื่อในรัชกาลที่ ๒ แต่จะแต่งถวายพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว สำหรับเห่กล่อมพระเจ้าลูกเธอเป็น
สามัญทั่วไป ฤๅจะแต่งสำหรับเห่กล่อมพระเจ้าลูกเธอ
เฉพาะพระองค์ใดในครั้งนั้น ขอนั่งไถ่อยู่ แด่ได้
ทราบว่า เมื่อในรัชกาลที่ ๓ นั้น มีเจ้านายหลาย
พระองค์ คือ พระองค์เจ้าถนอมคุณ แดกรมหมื่น
อมเรนทรบดินทร์เป็นต้น ก็ได้ทรงแต่งขึ้นอีกบ้าง จึง
ไม่กล้ายืนยันแน่ว่า บทเห่กล่อมที่พิมพ์ในสมุดเล่มนี้
บทไหนบ้างที่เป็นของผู้อื่นแต่งนอกจากสุนทรภู่

บทให้เกล้า^๕ ให้กล่อมเจ้านายที่ยังทรงพระเยาว^๕
 ตลอดจนมาจนในรัชกาลที่ ๔ ข้าหลวงท้องจำกันต่อ ๆ
 มา ไม่ปรากฏว่าใครเคยตรวจรวบรวมไว้ จนมาได้เห็น
 ฉบับที่หอพระสมุดฯ ได้มา ฉบับนี้เป็นลายมืออาลักษณ์
 เขียนขึ้นหรรดาเมื่อในรัชกาลที่ ๔ มีบทให้กล่อมบรรณ
 เรื่อง ๑ เรื่องจับระบำเรื่อง ๑ เรื่องพระอภัยมณีเรื่อง ๑
 เรื่องกากีเรื่อง ๑ มีเนื้อความปรากฏข้างท้ายว่า เจ้า
 นายพระองค์ใดพระองค์หนึ่ง รับสั่งให้ผู้ที่ท้องจำไว้
 ได้บอกให้จดถวาย มีใช้คัดจากหนังสือที่มีอยู่แล้ว
 เพราะฉะนั้นบทให้จึงไม่ครบบริบูรณ์ทุกบทที่แต่งกันไว้แต่
 ก่อน เมื่อจะรวมบทให้พิมพ์สมุดเล่มนี้ ข้าพเจ้าได้
 ดับถามหาบทให้ที่ยังขาด มีชาววังชั้นเก่าจำบทให้ไว้
 ได้บ้าง ได้บทให้เรื่องอิเหนาเรื่อง ๑ กับบทให้เรื่อง
 อิเหนา เข้าใจว่าแต่งในชั้นหลัง แต่งเป็นกลอนแปด
 อีกเรื่อง ๑ พิมพ์ต่อไว้ข้างท้าย เพื่อจะรักษาบทให้ของ
 เก่าเหล่านี้มิให้สูญเสีย.

บทเห่ที่รวบรวมไว้ในสมุดเล่มนี้ พิมพ์แต่เมื่อ
 พ. ศ. ๒๔๕๙ เมื่อพิมพ์แล้วมีผู้ให้บทเห่ที่ยังไม่ปรากฏ
 ในสมุดเล่มนี้อีกหลายบท หวังใจว่าจะรวบรวม
 ลงพิมพ์ต่อไปอีกในภายหน้า

กิ่งขวานพรหม · สภานายก

หอพระสมุดวชิรญาณ
 วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๐

สารบัญ

กตอมพระบรมม

หน้า ๑

เรื่องจันทร

๑๑ ๑๓

เรื่องกาก

๑๑ ๑๖

เรื่องพระอภัยมณี

๑๑ ๑๙

เรื่องอิเหนา

๑๑ ๓๙

เรื่องโคบุตร

๑๑ ๔๒

เรื่องอนิรุทธ

๑๑ ๔๓

บทเห่

กล่อมพระบรรทม

๑	เห่เอยพระหน่อนารก	พระเยาวราชอดิศร
	หน่อเนื้อพระชินวร	จำเริญสวัสดิมงคล
๑	เทพเชิญเจริญภักตร์	พระยอดรักมาปฏิสนธิ
	ฝูงญาติแลฝูงชน	ก็ชื่นชมแด่สมปอง
๑	หมายพึงพระเดชา	อยู่ในไถ่ผาสุกดีดั่งทอง
	เชิญเสด็จลงอุทอง	ได้ยาค้นตำราญพระวรกาย
๑	พี่เลี้ยงแตนางนม	บังคมบาทกล่อมถวาย
	พร้อมเพรียงอยู่เรียงราย	บำเรอพระราชเยาวยา
๑	บ้างก็เข้าประคองซ้าย	บ้างก็ย้ายประคองขวา
	ดั่งเดือนดาวในเวหา	มาแวดล้อมพระจันทร์

- ๑ เชิญสมณให้หัดบิณฑิต อย่าหงุดหงิดพระไทยถอน
อย่ายกพระบาทกร ชนกวัดแกว่งอยู่ไปมา
- ๑ อย่าทรงพระกรรแสงกรว จะเผือดผิวพระมังสา
เชิญหัดบิณฑิตพระไวยนา นิทราดำราญพระองค์เอ๋ย ฯ
- ๒ ให้เอ๋ยพระโณมเจ็ด ดังแก้วเกิดในดวงประทุม
เทพชวนกันชุมนุม ประชุมเชิญให้ลงมา
๑ จากทิพพิมานทอง อันเรืองรองรจนา
พระเอกอรรคชายา นาริเลิศประเล่ห์วังษ์
- ๑ จะแต่ไหนวิโดยลักษณะ พระวรภักตร์กัณฑ์มทรง
พวงพระญาติประยรรจงษ์ ก็ปลงปล่มดมเกรียมกรม
๑ เพ็ดดิเพ็ดนิจริญรัก อยู่พร้อมพรักภิรมย์ดม
ทั้งปวงแดงแดงนางนม ต่างชื่นชมทุกคั่นวาร
- ๑ ก็อวยไชยถวายพร จงถาวรเกษมด้านต์
พระโรคไภยอย่าแผ้วพาน ให้ดำราญพระองค์เอ๋ย ฯ
- ๓ ให้เอ๋ยให้กล่อม พระพุทธกระหม่อมจะบรรทม
ข้าบาทขอบังคม ขั้บประดัมคณตรี

- ๑ ฟังเสนาะเพราะสำเนียง ประด้านเคียงคืดดี
 ขับไม้ให้ ราชรอบพระกรทอง
- ๑ ฝ่ายเพียงจะชักช้า นางกัณยาจะกล่าวสอน
 ถนอมในพระกรทอง ให้พระบรมมให้ดำราญ
- ๑ ลำดกาในกรงกรอง ก็ตั้งช้องเสียวหวาน
 แหกเต้าเต้าประด้าน ก็ขับชานกับโนรี
- ๑ เบญจวรรณรำพรรณพลอด ส่งเคียงสอดกับบักษ
 ถวายเคียงสกุณี ระเบียบรีดังเรไร
- ๑ ให้เพ็ดดเพ็ดนเจริญรค์ หายระทดพระหฤไทย
 ดังคนตรีบไฉน มากด้อมให้บรมม เอย ฯ
- ๑ ให้เอยพระเยาวลักษณ์ ประเสริฐศักติกว่าสุริวงษ์
 เทพเชิญดำเนนองค์ ลงมาจากฟากตรึงษ์ไทร
- ๑ พระวรโคมประโคมเลิศ ประเสริฐพร้อมดมดมดไม
 ดังแท่งทองมาทอดไว้ ในพระอุณน้ำชม
- ๑ พระกรรณเกษเนตรขง พระวรวงศ์กังามดม
 ดังช้างกลึงมาเกดากดม ประสงค์คัมในดำทรง

- ๑ เชิญเกิดพระหน่อনারถ ได้ยาคันห์หัดับพระเนตรดวง
พร้อมเกล้าประยุรวงษ์ ประจงกล่อมถนอมนวด
๑ ทังนางนมแด่พิเศยง ประคองเคียงให้เสิร์รวด
บรรทมเกิดพระทราผด่งวน เวดาก็จวนจะเคยไป
๑ ออย่าทรงเด่นให้ดวงเวดา เชิญนิทราดำราญฤไทย
ให้แคล้วคลาดคณิราศไภย พระชนม์ได้สักร้อย เอย ฯ
๑ ให้อะยพระเยาพระราช พระหน่อনারถจอมดกต
เทพเชิญให้ปฐิสนธิ์ ในมณฑลธิบดินทร์
๑ จำเริญเรื่องพระเดชา ทังวงษามาพร้อมต้น
พระราชชนพระจอมนรินทร์ กยนิค้อานวยพร
๑ สักดิ์ค้อย่ามีทุกข จำเริญคู่ขสโมสร
จงสถิตยส์ถาวร ขจรทวทังชาติวี
๑ ให้พร้อมพรังทังเกียรติยศ ทังชนบทชาวกรุงศรี
ให้ชนบอบชอบฤดี มาอัญชติพิงเดชา
๑ ออย่ามีพระโรคัน จำเริญมั้นพระชันษา
วรรณคู่ขพลา จงบิบุรณภุคคู่ข เอย ฯ

๖ ให้เอยวันเพ็ญ
เห็ดองชแถมแซมช้อย

๑ แฉ่มแจ่มแจ่มดั่ง
นาค่างดงพรางพรม

๑ ที่กตางเคื่อนเหมือนกระต่าย คด้ายคด้ายยายกับดา
ดอยเคื่อนเคื่อนคด

๑ ดาวดวงชวงโชติ
ร่อนเร่ในเมฆ

๑ แฉ่นรักจักใคร่ได้
เรียงรายพรายพราย

๑ ที่ดวงเด่นเป็นเอก
ดาวดำเภาเฝ้าใบ

๑ ดาวเต่าดาวจรเข้
ดาวขงอยู่ตรงหน้า

๑ โชติชวงดวงเด่น
ดาวไถก่งโง้งอน

พระจันทร์ยกเปล่งปลั่งดอย

เคื่อนคดอยดอยดม

ดั่งว่างห้องพระบรรทม

ชำเคื่องชมพระจันทร์

ทุกเพดาราตรี

รุ่งโรจน์รัศมี

จรดีเคื่อนดอย

ไม่มีใครจะช่วยดอย

นาค่างยอยเย็นใจ

คั่นเมฆอยู่ไรไร

ดอยอยู่ในนภา

ชนร่อนเร่ในเวหา

ดาวพระยาอัศดร

ดั่งจะแผ่นไผ่นจร

ชนดอยร่อนรายเรียง

๑ บัณฑิตการเวก

ร่อนร้องร้องเสียง

๑ ไก่สวรรค์ชั้นเอก

ดังเทวัญบรรเลง

๑ เสียงจิ้งหรีดกรีดกรัง

ดังดนตรีบันได

๑ รวยรินก่อก้น

ลมเซียวพาเพพา

๑ ให้เอ๋ยพระจันทร์เพ็ญ

เคื่องคดอวยดอยโพนม

๑ ทรงกอดคุดมเมฆ

งามเพดินเจริญใจ

๑ คุดวงเดือนก่เดือนดอย

คุดวงรักถักขนา

๑ คุดวงเดือนข้างเหมือนนภักตร์ นรลักษณ์พระองค์หญิง

พริ้งเพริศประเดรัยยิ่ง

แฝงเมฆมองเมียง

ดำเนียงเด่นาะเพราะเพลง

แว่ววิเวกวังเวง

ซอแจ่มจับใจ

หึ่งหึ่งเรไร

มากด้อมให้ไฉยา

จวงจันทน์กฤษณา

ให้ไฉยาเย็น เอย ฯ

คุดังเปดงวิมตโฉม

คุดำประโดมตะตานใจ

แลวิเวกนภาโดย

จะหายไปกับไฉนา

แซมช้อยดังเดชา

พระจันทร์ข้างงามจริง

น่านประวิงใจ เอย ฯ

- ๑ ให้เอยดาวพยับ
เป็นรูปสัตว์ดังจัดแจง
- ๑ ดุณาเพดินเจริญใจ
งามระยับจับตา
- ๑ เวหากระจำงเมฆ
ห้อมล้อมบุหัตถ์น่าย
- ๑ พระจันทร์ทาทรงกอด
ดุจดอยเดือนในนภา
- ๑ ให้เอยให้ช้า
เคื่องคดอยดอยไป
- ๑ คลายคลายสายลม
สร้อยสร้อยคนธมภ์
- ๑ บานแบ่งแสงสด
ภุมรินทร์นร้อน
- ๑ เกดอกกอดมัวเมา
หอมพุงปรุปรน
- ดังใครประดับในเวหา
กระจ่างแจ้งในนภา
แลวโดยในเมฆา
ด้วยดาราพร่างพราย
ลี้ลี้เวกไม่ระคาย
เพริศพรายจะพรรณนา
จักรกักรไฉไล
พระจันทร์ทาทางาม เอย ฯ
พวงมณฑาโดย
ดักเมื่อไรจะดอยมา
แลก็สุดสายตา
แย้มมณฑาฉวี
ระรินรศเกศ
ว่ายว่อนเวียนวน
ไซ้สร้อยเสาวคนธ์
รศสร้อยสร้อยมาโดย

๑ ฉ่ำฤดูระพระพาย
ระรินรินกลิ่นไอด

๑ แฉ่นรำฤกติกดิน
พวงมาตเจ้าพะเอย

๑ เย็นนาคางพรางพรม
หอมแต่กลิ่นจำปา

๑ ฉ่ำวหยุดฉ่ำวสวาทิ
นางแย้มแย้มชวน

๑ แก้วกุหลาบซาบทรง
หอมบุหงารำไป

๑ หอมกลิ่นอินจันทน์
รศคนธมณฑา

๑ ดอกฟ้าเจ้าข้าเอย
กลิ่นกลีบตระหลบดม

๑ ระรวยรินกลิ่นใบก
รินรินชื่นไชย

ช่วยเซยช่ายมาชื่นใจ
ลึกเมื่อไรจะได้เซย

รศรินรำเพย

จะดอยเดยดับตา

ระรินลมพัดพา

มติดาตำควน

พุดชาดหอมหวาน

ให้รัญจวนจิตรใจ

ไม่เหมือนพวงสุมาโดย

ชื่นฤไทยทุกเพดา

อังกาบกรรณิกา

ชื่นวิญญาในอารมณ์

ยังไม่เคยเซยชม

แต่สุกรมแลยม โดย

เกสรไศก โบกโบย

ร่วงโรยไปรยปราย

๑ พวงพยอมหอมกรุ่น
หน้าคางพรางพราย

กลิ่นพิภุตพุ่มช้าย
พระพายชายเฉื่อยมา

๑ หอมหวนนวดอบ
ขึ้นพระไทยไฉยา

พิภุตตบโศกา
ระรินรศมาโดย เอย ฯ

๑ ให้เอยเข้าไฉยาคัน
ยอกรกายภักตรา

เทวศหวาดในวิญญา
แล้วจินตนาคนึงใน

๑ จึ่งเผยสุวรรณบัณฺฑร
เห็นแสงพระจันทร์เชอคืนไซ

ทูนร้อนในฤไทย
ต้องถึงในช่องแกด

๑ บริสุทธิ์ผุดผาด
พิฬมายน้องเหมื่อนปองแข

ลุ่มสอาดในตาแด
เฝ้าชะเง้อชะเง้อคอย

๑ โอ้บุหลันวันเพ็ญ
ลุดจะเหาะไปเฝ้าละลอย

อันปลั่งเปดงครรไกรดอย
ให้เค็ดอนคดอยจาก โพลม

๑ พิณจเค็ดอนไม่เหมื่อนมาด
มณฑาทิวิโดยโฉม

ยังร้อนราชฤไทยโทรม
เมื่อไรจะโน้มมาถึงกร

๑ เหลือทมาดสวาทิหวัง
ด้วยรศรักกำเรบร้อน

เจียนซึ่งจะม้วยมรณ
จะฝันผอนฉันทิดี

- ๑ เหมือนหนึ่งว่าในสายชด อันกว้างพันพันทวี
 แม้นดวงยิหว่าไม่ปราณี ก็เห็นที่จะมรณัง
- ๑ เหมือนต้องครัดหัดจักร มากริงบัลลังก์
 เหลือจะทนพันก่าดัง ในทรวงดังเปนกองไฟ
- ๑ ออกเอยเมื่อยามเชย ไม่แจ้งเห็นท่านผู้ใด
 ช่วยดับทุกข์ครั้งใด ไม่เห็นใครก็จำจน
- ๑ อารวณห์วนครวญคร่ำ กินแต่น้ำอัสดุด
 ดึกก่ำดัดดังดคน ประมาณจนลัดดองยาม
- ๑ เลี้ยงไก่ชนด้นแจ้ว วิเวกแว่วหไทยหวาม
 ดำคณิวาพางาม มาร้องถามกยन्द
- ๑ พดางรับขวัญมรณัง ว่ายอดหญิงได้ปราณี
 แม่มาแฉวฤาแก้วพิ เชิญมานี้เกิดสายใจ
- ๑ พดิงหนาคอยท่านอง ยิ่งหม่นหมองหฤไทย
 อย่าเขินขามเคยทราวมไวย ปดมอาโดยของพียา
- ๑ แฉวเยยมแฉดแฉดอด พดางก็ทอดทศนา
 แฉเขม้นไม่เห็นมา หวาดผวาลกตกาย

๑ เออ^๑นี้^๒แล้ว^๓มี^๔ละ^๕เมอ^๖
จน^๗ดาว^๘เค^๙ล^{๑๐}น^{๑๑}เค^{๑๒}น^{๑๓}ก^{๑๔}บ^{๑๕}าย

๑ พระ^๑พ^๒าย^๓พ^๔า^๕ล^๖ุ^๗ค^๘น^๙ธ^{๑๐}มา^{๑๑}ค^{๑๒}
ก^{๑๓}ถ^{๑๔}น^{๑๕}ท^{๑๖}ระ^{๑๗}ห^{๑๘}ด^{๑๙}บ^{๒๐}บ^{๒๑}อ^{๒๒}ว^{๒๓}ด

๒ ให้^๑เอ^๒ย^๓พระ^๔สุ^๕ริ^๖ย^๗ง
ให้^๘อ^๙า^{๑๐}ไ^{๑๑}ด^{๑๒}ย^{๑๓}ใน^{๑๔}ท^{๑๕}ว^{๑๖}ี^{๑๗}บ

อ^๑า^๒ไ^๓ด^๔ย^๕มี^๖ไ^๗ค^๘ร^๙จะ^{๑๐}จ^{๑๑}ร

ด^๑ว^๒ง^๓ด^๔ด^๕ก^๖แ^๗ด^๘เ^๙เ^{๑๐}ด^{๑๑}

ท^๑ง^๒ด^๓ว^๔ง^๕พ^๖ระ^๗ภ^๘ก^๙ต^{๑๐}ร^{๑๑}ด^{๑๒}ก^{๑๓}ช^{๑๔}ณ^{๑๕}า

ให้^๑อ^๒า^๓ไ^๔ด^๕ย^๖ใน^๗ส^๘ม^๙ร

น^๑า^๒ด^๓ง^๔ด^๕า^๖ร^๗พระ^๘สุ^๙ริ^{๑๐}ย^{๑๑}น

ค^๑ร^๒ิ^๓น^๔แ^๕จ^๖ง^๗ก^๘เ^๙ก^{๑๐}อ^{๑๑}ค^{๑๒}ค^{๑๓}ด^{๑๔}ด^{๑๕}อ^{๑๖}าย

ไ^๑ม่^๒เ^๓ห^๔ือ^๕ด^๖ห^๗า^๘ย^๙ค^{๑๐}ว^{๑๑}า^{๑๒}ม^{๑๓}ร^{๑๔}ั^{๑๕}ญ^{๑๖}จ^{๑๗}ว^{๑๘}น

ร^๑ุ^๒ก^๓ช^๔า^๕ต^๖ิ^๗อ^๘น^๙ห^{๑๐}อ^{๑๑}ม^{๑๒}ห^{๑๓}ว^{๑๔}น

ด^๑ั^๒เ^๓ค^๔ร^๕ว^๖ญ^๗จ^๘น^๙ห^{๑๐}ด^{๑๑}ั^{๑๒}บ^{๑๓}ไ^{๑๔}เ^{๑๕}ย^{๑๖} ๗

จ^๑ะ^๒ด^๓ั^๔บ^๕ด^๖ง^๗ใน^๘เ^๙ห^{๑๐}ด^{๑๑}ิ^{๑๒}ย^{๑๓}ม^{๑๔}ผ^{๑๕}า

ไ^๑ม่^๒ร^๓เ^๔ง^๕ร^๖ิ^๗บ^๘ร^๙ถ^{๑๐}ค^{๑๑}ด^{๑๒}า

ค^๑ั^๒อ^๓ย^๔ร^๕อ^๖น^๗ร^๘อ^๙น^{๑๐}เว^{๑๑}ด^{๑๒}า

ด^๑ุ^๒ค^๓ด^๔า^๕ย^๖เ^๗ด^๘อ^๙ด^{๑๐}มา^{๑๑}ร^{๑๒}า

ก^๑ิ^๒ร^๓อ^๔ย^๕ร^๖า^๗แ^๘ร^๙ม^{๑๐}ย^{๑๑}ด

มี^๑ไ^๒ค^๓ร^๔จะ^๕จ^๖ร^๗ก^๘ั^๙จ^{๑๐}า^{๑๑}จ^{๑๒}น

มี^๑ไ^๒ค^๓ร^๔จะ^๕ด^๖น^๗ช^๘ย^๙า ๑๑ ๗

เร^๑อ^๒ง^๓จ^๔ั^๕บ^๖ระ^๗บ^๘า

๑ ให้^๑เอ^๒ย^๓เ^๔ห^๕่^๖ด^๗ว^๘ร^๙ร^{๑๐}ค^{๑๑}
น^{๑๒}ั^{๑๓}ก^{๑๔}ช^{๑๕}ต^{๑๖}ฤ^{๑๗}ก^{๑๘}ษ^{๑๙}เ^{๒๐}บ^{๒๑}ิ^{๒๒}ก^{๒๓}บ^{๒๔}น

๑ เท^๑ว^๒า^๓ว^๔ด^๕า^๖ห^๗ก

ฝ^๑ู^๒ง^๓เท^๔พ^๕เท^๖ว^๗า

เม^๑ื่อ^๒ว^๓ด^๔ั^๕น^๖ต^๗ฤ^๘ทุ^๙ฝ^{๑๐}น

ไ^๑้^๒ห^๓ั^๔ด^๕ม^๖น^๗เม^๘ฆ^๙า

ไ^๑้^๒ฝ^๓น^๔ค^๕ก^๖ด^๗ง^๘มา

ก^๑ั^๒บ^๓น^๔าง^๕พ^๖า^๗พ^๘อ^๙น^{๑๐}ร^{๑๑}า

๑ เล่นสนุกโทนทับ

เปนนุ่เคียงเรียงรำ

๑ เทพไท้ไคว่ควา

เรียงดอรรอ

๑ กริดกรายปลายหัด

บทแบบแนบเนียน

๑ คดอเคตาเพราพรัง

หงษ์ร่อนกราง

๑ รำท่ามาคดี

กนิวินบินลง

๑ มังกรช้อนฟอง

ข่มพรายชม้ายเมียง

๑ รำนารายณ์กรายศร

ท่าพระรามตามกวาง

๑ กริดเต็บเทพพนม

เมียงชม้ายชายตา

ร้องรับจับรำ

ระทวยท่าท่วงที่

นางฟ้าพ่อนหิน

รำต่วงเวียน

ฉวยวัดฉวยตฉวยน

ผลัดเปลี่ยนท่าทาง

รำเปนดังให้เด่นหาง

ท่านองกวางเดินดง

ไต่หน้ตวง

เขยวองค้ออนเอียง

ประคองคดอเคียง

รอเรียงเคียงนาง

มังกรกนิหาง

ท่านองนางมโนรา

รำเปนพรหมลีหน้า

ไคว่ควานารี

๑ หัด ^๕ ก ^๕ เด ^๕ ยว ^๕ เก ^๕ ยว ^๕ กระ ^๕ ห ^๕ ว ^๕ ค ^๕ บ ^๕ อง ^๕ บ ^๕ ค ^๕ ค ^๕ ค ^๕ ห ^๕ น ^๕	ช ^๕ ก ^๕ ช ^๕ ป ^๕ ร ^๕ ี ^๕ ด ^๕ า
ด ^๕ อ ^๕ ไ ^๕ ด ^๕ เ ^๕ น ^๕ ท ^๕	ก ^๕ ิ ^๕ น ^๕ ร ^๕ ก ^๕ าง ^๕ บ ^๕ ก ^๕ ร ^๕ า
๑ ร ^๕ ำ ^๕ ร ^๕ ำ ^๕ ย ^๕ ย ^๕ ำ ^๕ ย ^๕ ำ ^๕ ง ^๕	เป ^๕ น ^๕ ม ^๕ ัจ ^๕ ฉ ^๕ า ^๕ ช ^๕ ม ^๕ ช ^๕ ด ^๕
ก ^๕ ร ^๕ ิ ^๕ ด ^๕ ก ^๕ ร ^๕ า ^๕ ย ^๕ ช ^๕ ำ ^๕ ย ^๕ ช ^๕ ว ^๕ า	ค ^๕ อ ^๕ ค ^๕ ด ^๕ ง ^๕ ว ^๕ า ^๕ ด ^๕ ก ^๕ ุ ^๕ ณ ^๕ ท ^๕ ด ^๕
๑ ท ^๕ ำ ^๕ พ ^๕ ระ ^๕ ร ^๕ ท ^๕ โย ^๕ น ^๕ ธ ^๕ ำ ^๕ ร ^๕	แ ^๕ ก ^๕ ม ^๕ ก ^๕ ด ^๕ ก ^๕ ุ ^๕ ม ^๕ ก ^๕ ร ^๕
ช ^๕ ด ^๕ ช ^๕ อ ^๕ ย ^๕ ธ ^๕ ร ^๕ อ ^๕ ย ^๕ ธ ^๕ น ^๕	ร ^๕ ำ ^๕ น ^๕ า ^๕ ร ^๕ ำ ^๕ ย ^๕ น ^๕ ก ^๕ ง ^๕ ค ^๕ ร ^๕
๑ น ^๕ ำ ^๕ ง ^๕ ธ ^๕ ว ^๕ ร ^๕ ร ^๕ ค ^๕ เ ^๕ ย ^๕ อง ^๕ ก ^๕ ร ^๕ ำ ^๕ ย ^๕	ง ^๕ ำ ^๕ ม ^๕ ง ^๕ อ ^๕ น ^๕ อ ^๕ น ^๕ ก ^๕ ำ ^๕ ย ^๕
เ ^๕ เ ^๕ ด ^๕ อ ^๕ บ ^๕ ช ^๕ ำ ^๕ เ ^๕ ด ^๕ อง ^๕ เ ^๕ ค ^๕ อง ^๕ ค ^๕ อ ^๕ น ^๕	น ^๕ ำ ^๕ ง ^๕ พ ^๕ ำ ^๕ เ ^๕ อ ^๕ ย ^๕ ง ^๕ อ ^๕ ำ ^๕ ย ^๕
๑ เ ^๕ ท ^๕ ว ^๕ ญ ^๕ ก ^๕ น ^๕ ห ^๕ น ^๕ ำ ^๕	ร ^๕ ำ ^๕ ด ^๕ อ ^๕ ย ^๕ ช ^๕ ำ ^๕ ย ^๕ เ ^๕ ำ ^๕ ว ^๕ ง ^๕
ไ ^๕ ว ^๕ จ ^๕ ง ^๕ ห ^๕ ว ^๕ ะ ^๕ ป ^๕ ระ ^๕ ป ^๕ ร ^๕ ำ ^๕ ย ^๕	น ^๕ ำ ^๕ ง ^๕ ธ ^๕ ว ^๕ ร ^๕ ร ^๕ ค ^๕ ห ^๕ น ^๕ ห ^๕ ด ^๕ ง ^๕
๑ ฉ ^๕ ว ^๕ ย ^๕ ช ^๕ ิ ^๕ ด ^๕ ค ^๕ ิ ^๕ ด ^๕ พ ^๕ ัน ^๕	เ ^๕ ว ^๕ เ ^๕ ย ^๕ น ^๕ ระ ^๕ ว ^๕ ง ^๕ ว ^๕ อ ^๕ ง ^๕ ไ ^๕ ว ^๕
ห ^๕ ด ^๕ ก ^๕ เ ^๕ ด ^๕ ย ^๕ เ ^๕ บ ^๕ เ ^๕ ย ^๕ ง ^๕ บ ^๕ ง ^๕	น ^๕ ำ ^๕ ง ^๕ ธ ^๕ บ ^๕ ั ^๕ ค ^๕ ส ^๕ ไ ^๕ บ ^๕
๑ เ ^๕ ท ^๕ ว ^๕ บ ^๕ ุ ^๕ ต ^๕ ร ^๕ ย ^๕ ุ ^๕ ด ^๕ ห ^๕ ั ^๕ ด ^๕ ก ^๕	ท ^๕ เ ^๕ น ^๕ เ ^๕ ช ^๕ ี ^๕ ง ^๕ ไ ^๕ ก ^๕ ร ^๕ ธ ^๕ ำ ^๕ ค ^๕ เ ^๕ อ ^๕ ย ^๕ ๗
ค ^๕ ุ ^๕ ช ^๕ เก ^๕ ษ ^๕ ม ^๕ เป ^๕ ร ^๕ ม ^๕ ไ ^๕ จ ^๕	ม ^๕ ณ ^๕ เ ^๕ ม ^๕ ช ^๕ ธ ^๕ า
๑ เ ^๕ ห ^๕ เ ^๕ อ ^๕ ย ^๕ น ^๕ ำ ^๕ เ ^๕ ก ^๕	ถ ^๕ ิ ^๕ อ ^๕ จ ^๕ ิ ^๕ น ^๕ ค ^๕ ำ ^๕ ด ^๕ ง ^๕ ค ^๕ ว ^๕ ง ^๕ ค ^๕ ำ ^๕ ว ^๕
ด ^๕ อ ^๕ ย ^๕ เ ^๕ ร ^๕ เ ^๕ น ^๕ เ ^๕ ม ^๕ ช ^๕ ำ ^๕	

๑ โยนเด่นเห็นแก้ว	ด่างแววามาว
ดอยฟ้าเวหาหา	รูปราวกับกิ้ง
๑ ทรงเครื่องเรื่องจำรัส	อร่ามรัศมีฉวี
ชูชวงดวงมณี	เดือนดอยดีดามา
๑ เดียบรอบขอบทวิป	อยู่กลางกลีบเมฆา
เชยชมยมนา	เฝ้ารักษาดีน
๑ ครินปัจฉิมคิมหันต์	ถึงวสันตฤดู
ฟ้าคำรณฝนฟู	เลี้ยงชูชวดาดเซ่น
๑ ดอยดองดองอาบ	กระดินธุชาบทรวงเย็น
เคยรารบ้ำเปน	ดอเด่นกับเทวัญ
๑ ชุแก้วแววสว่าง	รำด้วยนางสาวสวรรค์
ดอเดียวเกี่ยวพัน	พวงเทวัญกันกาง
๑ นวญนุญคหฺยก	ดัดพยอกเข้านาง
โยนแก้วแววสว่าง	ให้เนตรพร่างพราย เอย ฯ
๑ ให้เอยเห็นาม	เทพรามศีรมาร
มมอถอชวาน	อยู่วามนมนินิต

๑ หน้าเขี้ยวเขี้ยววงอก
เมืองสุวรรณคชนอินทร์

๑ เดียวรอบขอบพระเมรุ
เห็นนางเอกเมขลา

๑ กับสุรางค์นางสุวรรณ
จับร่ำทำเชิง

๑ คิดจะใคร่ได้แก้ว
แก้วขวานชาญไชย

๑ ต่างวิ่งทงกรับ
กตวยักษ์นักหนา

๑ เมขลากล้าแก้ว
โยนสว่างเหมือนนอย่างไฟ

๑ หน้ามิดชิดฮาด
แค่นางขว้างขวาน

๑ ฤทธิแก้วแคล้วคลาด
โหดได้ไขว่คว้า

ดีเหมือนดอกอินทนิล
เกรงสิ้นทุกเทวา

ตรวจตระเวนเวหา
โยนจินดาตั้งเปดวเพดถึง

ฝูงเทวัญบรรเทิง
รินเริงบรรเทิงใจ

เลิศแล้วแววไว
โหดได้เทวา

โทนทัมรามา
หลบหน้าหนีไป

ดื้อแก้วแววไว

ปดาบไฉนเนตรมาร
กรวดกราดโกรททยาน

เปรี้ยงสั่นโศกา

ยิงกรวดกราดโกรธา
เมขลาต่อเวียน

๑ ยักษ์ โถม โจม โจน	นางก็ โยน วิเชียร
หัด กัด คว้า ดัด เฉวียน	ดัด เวียน วงวน
๑ เป็ ^ข รียง เป็ ^ข รียง เต็ ^ด ียง ขวาน	ก้อง ^ข ส ^ข ท่า น ^ข ด ^ข ากด
ไต่ ^ด นาง ก ^ด ดาง ฝน	มิด ^ด มน ^ด ใน เม ^ด ฆา
๑ นวน ^ด นาง น ^ด น ^ด ข้าง ^ด ด ^ด อ	วัง ^ด ร ^ด ร ^ด อน ^ด รา
เว็ ^ด น ^ด ร ^ด ไว ^ด ไป ^ด มา	ใน ^ด จ ^ด กร ^ด รา ^ด ษี ^ด เอย ๗

เรื่องกาก

๑ ให้ ^ด เอย ^ด ให้ ^ด ก ^ด ด ^ด าว	ถึง ^ด เรื่อง ^ด ราว ^ด ส ^ด ก ^ด ุณา
ครุ ^ด ร ^ด า ^ด ช ^ด บ ^ด ก ^ด ษา	อ ^ด ม ^ด ก ^ด าก ^ด บ ^ด ิน
๑ ด ^ด อง ^ด ด ^ด ม ^ด ช ^ด ม ^ด ท ^ด ว ^ด ี ^ด ป	ใน ^ด ก ^ด ด ^ด าง ^ด ก ^ด ด ^ด บ ^ด เม ^ด ฆ ^ด ิน
ช ^ด าม ^ด ค ^ด รี ^ด ค ^ด ี ^ด ช ^ด ร ^ด ิน ^ด ท ^ด ร์	ม ^ด ุ ^ด จ ^ด ด ^ด ิน ^ด ท ^ด ช ^ด โด ^ด ธ ^ด ร
๑ ช ^ด ช ^ด ม ^ด พ ^ด น ^ด ม ^ด แ ^ด น ^ด ว	น ^ด น ^ด เ ^ด า ^ด แ ^ด ก ^ด ว ^ด ย ^ด ค ^ด น ^ด ท ^ด ร
ด ^ด ัต ^ด ค ^ด ภ ^ด ณ ^ด ท ^ด ด ^ด ท ^ด น ^ด ด ^ด ร	แ ^ด ด ^ด ส ^ด ด ^ด อน ^ด ด ^ด ว ^ด น ^ด เ ^ด า ^ด ป ^ด ด ^ด า
๑ ง ^ด เ ^ด อ ^ด ก ^ด ช ^ด น ^ด เก ^ด ด ^ด อ ^ด ก ^ด ก ^ด ด ^ด ง	ม ^ด ค ^ด ม ^ด ิง ^ด ค ^ด ด ^ด ม ^ด ัจ ^ด ณา
จ ^ด ร ^ด เ ^ด แ ^ด ด ^ด เ ^ด ห ^ด ร ^ด า	ท ^ด ง ^ด โด ^ด มา ^ด แ ^ด ด ^ด ป ^ด ด ^ด า ^ด ว ^ด า ^ด พ
๑ โย ^ด น ^ด เ ^ด น ^ด เ ^ด น ^ด ระ ^ด ด ^ด อ ^ด ก	ช ^ด ด ^ด ก ^ด ระ ^ด ด ^ด อ ^ด ก ^ด ด ^ด า ^ด ด ^ด ณ ^ด า ^ด น
น ^ด า ^ด ค ^ด า ^ด อ ^ด น ^ด ก ^ด ด ^ด า ^ด ห ^ด า ^ด ญ	ช ^ด น ^ด พ ^ด น ^ด พ ^ด ด ^ด า ^ด น ^ด ค ^ด ง ^ด ค ^ด า

๑ หัดดินบินฉาบ
 ในทเลเกตรา
 ๑ ดำดินดัดจั่ว
 ชมชั้นหญ่ไทย
 ๑ อุ่มแอบแนบชิด
 บกออร่อนรา
 ๑ ดอยรอบขอบพระเมรุ
 ชมป่าหิมพานต์
 ๑ ดินขุดตบแผ่น
 ราชดีหัดมั่งฮอน
 ๑ นรดังให้เดดังค่าง
 ยักษ์มารชาญญกรรจ
 ๑ นักล่ทชวิทยา
 กิณรินแดกนิร
 ๑ ห่านหงษ์หลังเกษม
 พระญาษีชีบา

๘ กคาบชนบนเวหา
 บ้างแต่่นมาแต่่นไป
 ๘ เห็นหิวหิวอยู่ไรไร
 ก็ดอยไปในเมฆา
 ๘ ถนอมสันทิถเด่นหา
 ๘ กระพ้อพาแผ่นทยาน
 ๘ บริเวณจักรวาล
 เสงชันพระเมรุธร
 ๘ ดึงโตกิเดนมังกร
 ๘ แก้วกฤษณรแลนทันท
 ๘ อิกเซียวกางแดกมณัณท์
 ๘ ทงคนชรพรพวเรนทร
 ๘ ถอคทาชนค์ร
 ๘ ราชพอนรอนรา
 ๘ อยู่ห้องเหมคหา
 ๘ หาบผดาเดียบเนิน

๑ คนบาทงมาเหมียว

ดอยถมถมเพดิน

๑ มีหุบห้องปล่องเปิด

ดัดหล่นเป็นชันชัน

๑ บ้างเขี้ยวขาวควาววาม

ชมพดางทางข

๑ ที่ตั้งเยยมเทียมพา

รูปร้างเหมื่อนอย่างคน

๑ ยมย่องผ่องภักตร์

น้อยน้อยยอกระยา

๑ ทมิฤทธิ์ปลิดเค็ด

พวงนกัถฤทธิ์ทรนอย

๑ บ้างตะกายบายบน

ชิงชวงหวงหิงษ์

๑ ที่ไม่ได้ก็ไต่แย่ง

ที่ได้ไปไว้นั้น

ก็จูงกันเที่ยวคุ่มเดิน

พนมเนินแนวธาร

ดห้วยเหวไรฐาน

เงอมตระหง่านเมฆ

เรื่องอร่ามวิคมี

บอกคดีนรมด

หนนตพนาวิผล

ดงามพันคนนา

วิไลยลักษณะดังเดชา

เพทยาธรคอย

อุมรให้จเหาะดอย

เอาไม้ดอยไต้ยออิง

เพอนยุคคันทกตง

ไต้ยออิงแน่นนั้น

บ้างทมแท่งฆ่าฟัน

ถึงเจ็ดวันก็เนาไป

๑ พระบอกนางทางพา ดอยฟ้าสู่ราไโดย
 เทียวชมเด่นให้เย็นใจ แด่วกดับไปวิมาน เอย ฯ

เรื่องพระอภัยมณี

๑ ให้เอยให้ละห้อย พราหมณ์น้อยศรีสุวรรณ
 แรมสำนักตำหนักจันทร์ พระสุริยอินทร์นรธา
 ๑ ให้อาศรมฤๅษีเทวศ ถึงแกวเกษรา
 ได้เห็นภักตร์ดกขณา - ยังคิดตาทุกนาทึ
 ๑ ชมแท่นทองที่รองทรง ของอนงค์องค์บุตรี
 หอมหวานวนวนยี่ อยู่ในที่ไฉยา
 ๑ เผยพระแกลดแดกระจำ ให้เห็นเดือนสว่างในเวหา
 ทรงกลดครจนา เหมือนนนวนหน้าพระน้องนวด
 ๑ อนาคตหนาวเคঁราส์ร้อย ให้ละห้อยโหยหวาน
 นึกเห็นเมื่อเด่นดวงน เดิศจันฉนวนดกขณา
 ๑ เนตรขนงวงวิดาศ พิศเพียงบาดไหยนา
 พระกรรมแก้วแววตา ดังกดับผงาโกมด
 ๑ ดองกรก้ออันชด ดังอนรทพระสุริยน
 ปรางประพระสุคนธ์ พิศเพียงผดดูกจันทร์

- ๑ ทรวงคทรวงพระองค์อ่อน ดึงอัปศรดาวดวรวรค
โกมุทบุษบัน ไม่เทียมถันประทุมมา
- ๑ โอบอุรุดอาดดั่งชาติจุม เมื่อยามยุมดั่งเดชา
เมื่อเนตรน่องมาตองตา ดั่งด้ายฟามาฟาดทรวง
- ๑ แฉ่นรักส์ลักอก ยิ่งกว่ายักภษาหวง
จะใคร่อุ่มพุ่มพวง มาแนบทรวงไฉยา
- ๑ ผิวเห็ดองระเรื่อรอง เหมือนเนอทองธรรมดา
แม้นดมรักจะลักพา ดงเกศราทางใบ
- ๑ ดุเนอ่นวมอย่นุ่มน่ม จะชมชิมให้อุ่มใจ
แม้นดมดีจะคดีใบ แฉ่นไปโนนที่
- ๑ จะปลดอบบระโถมโถมฉาย ชนงบนท่ายบาหัด
แย้มสรวยดยวนยี่ จะชวนชให้ชมปลา
- ๑ มีต่างต่างกต่างทเด ทงจรเข้เหรา
ฝูงกระให้ทั้งโตมา เกลื่อนคดาอยู่ตามกัน
- ๑ กุ้งกั้งแถมังกร ดัดบัลดอนหลายพรรณ
นาคราชผาดผัน ปลาอำพันตะเพียนทอง

๑ วาฬใหญ่ขึ้นได้คู่
 เองกงคคะนอง
 ๑ กริวกราวก็เต้าตาม
 คตาเคด้าดำเงาจร
 ๑ เกาะใหญ่ไม้ช่อ
 เหมื่อนจอกน้อยดอยเรียง
 ๑ นิ่งนักจนตักดิน
 เกล็ดมระงับหลับไป
 ๒ ๑ ให้เอ๋ยให้กล่าว
 องค์สุวรรณมาดี
 ๑ กับดินสมุทรสุดสุดวาติ
 อยู่เขารุ่งปดายทุ่งนา
 ๑ แบ่งส่วนกุศลผลบุญ
 ดาวสุรางค์นางชี
 ๑ ศักดิ์รักษักประกาศ
 เจียบปลั่งดีวัฒนา

ผุดฟุ้งฟอง
 ดอยด่องชโดธร
 ฉนากฉดามดัดบัสดอน
 ในด้าครรายเรียง
 เปนพุ่มพุ่มเคียงเคียง
 พิศเพียงจะเพดินใจ
 ถอนด่อนอาไโดย
 อยู่ในห้องไดยา เอ๋ย ฯ
 ถึงพระดาวบศน์
 บวชด้วยมีศรัทธา
 อรุณราชนัดดา
 ออกนึ่งนากุฎี
 ให้องค์อรุณรัศมี
 แต่ดวนมีศรัทธา
 พัมพำภาวนา
 พระสุริยาเย็นรอนรอน

๑ ชื่นน้อยห้อยโหย

จิ้งจอกออกนอกหอน

๑ เริงร่อนชองแซ่

น้ำคุ่นเคี้ยว

๑ แม่กกกกอด

แจ้วแจ้วแกวกระดัง

๑ นิ่งชมไต้มนั้

พดบค้ายาซอง

๑ หอมดอกไม้ไ้โกฏักฎิ

ยิหุบบบผา

๑ เย็นยะเยียบเงียบดังดี

หึ่งหึ่งผิงภมร

๑ หอมอังกาบกุหลาบเทศ

ให้ซาบทรวงหลวงชี

๑ ดมไชยโรยริน

รค์คนขับนกัน

วิเวกโหวยวิงวอน

นกนอนวังเวียง

คดอแคดกริดเคี้ยง

แค้นเอียงแอบอิง

ลูกพลอดวอนวิง

จับที่กิ่งไทรทอง

กับหน่อกษัตริย์ดัง

เดือนส่องสว่างตา

ดาวหุยมลิดา

แย้มผกาดินขจร

พระพายพัดมาอ่อนอ่อน

เซยเกตุรุ่มาดี

การะเกตุริมกุฎิ

ด้วยมลิหลายพรรณ

หอมดุกอินกดินจันทน์

เหมือนกลิ่นกดินตระหลบดม

๑ นิ่งระงับหัดับตา
ถึงหอมระรินไม่ชื่นชม

๓ ให้เอยพระราชบุตร
กับอรุณรัศมี

๑ แยมัดรวดชวนกัน
พูดเด่นเจรจา

๑ แะไซ้ไทรตรัด
ร่อนเร่ในเมฆ

๑ ถ้าเช่นนี้พิเคราะห์ได้
ค่อยสอดครวญอันตระกอง

๑ เย็นชื่นดินดึก
ชวนพระน้องรืองดักรวา

๑ โอ้อเจ้าการะเกด
น้องห้ามไว้มิฟัง

๑ รู้จักตัวกตัญญูกรรม
เตือนสั่งสอนตอ้งคิด

อุดำห์รักษาอารมณ์
ตามเพศพรหมจรรย์เอย ฯ

ดินดุ่มทุมนี้
นั่งอยู่ทหน้าชาดา
นั่งฉนน้าชา

กับน้องยานารี
เรื่องจรัสรัศมี

มาตรงที่เกดทอง

จะเหาะไปประคอง
มาไว้ในห้องไฉยา

ดิมรำภาภาวนา

จนหลงว่าชุนดั่งดั่ง

ชีม้าเทศจะไปท่ายวัง

จะแทงฝรังดังกา

ชักประจำภาวนา

ดั่งจินดาดวงดาว

๑ ดว้ยเขารุงรุ่งเรือง	บ้างเขี้ยวเห็ดองแหววาว
แวมส์ว่างพร้างพราว	อร่ามราวเพชรพดอย
๑ พร้างพร้างนาคางเหยาะ	เผาะเผาะผอยผอย
ดาวก็เค็เดือนเดือนก็คดอย	จะเดือนดอยดับตา
๑ เย็นยะเยียบเงียบดังดี	พระพายพัดรำเพยพา
พระเพดินจิตรไม้หนิทร	แต่น้องยานันหัดไป
๑ เดือนส่องมองเพียง	จะแข่งเคียงแซไซ
หัดดับนิตจะพิศไเหน	งามวิไลยลักขณา
๑ นวดหน้าเหมือนการะเกด	ดังดวงเนตรของเชษฐา
ถึงนางสรวรรคชันพา	ก็ไม่ไธภาเทียมนวด
๑ ชายใดแมนไค่นุช	จะรักสุดแสนสงวน
ยมเยอนเหมือนจะชวน	ให้รัญจวนใจชาย
๑ พิศเพ่งเต่งดูเดือน	ดม้ายเหมือนกับเดือนหงาย
ฟ้าขาวดาวประกาย	พฤษพรายไพยมมาด
๑ เต๋ยงดูเหวว่าเราร้อง	เด่นาะก้องกังวาล
ไก่อกระชันชันชาน	วิเวกหวานวังเวง

๑ เหมหงษ์บุหร้อง
กตระซังก็ตัวเอง

๑ ตมว่าวหนาวขึ้น
งีบระงับหลับไหล

๑ ให้เอ่ยหน่อกษัตริ
บวชเด่นเด่นก็เพนซ์

๑ แอบซอฮอนนอนเพธา
พรหมจรรย์จรูญญา

๑ พระเจ้าดงพรงุน
หุดวงบ้าไม่ว่าไร

๑ ถามเท่าไรก็ไม่ตรัส
กตว้าอู้อ่าห์ทำ

๑ ตมมนต์เดี่ยวหมัดสั้น
รศคนธมณฑา

๑ รนรนขึ้นแหม่ม
ให้หวิวหวิวหวิวโหย

ดั่งพาทย์ของประโคนเพด
เลี้ยงเห่งเห่งว้างเวงใจ

หอมระรินหญ่ไทย
ในที่ไฉยา เอย ๆ

นางอรุณรัศมี
กับญาชีพียา

ว่าพระเจ้าบ้าเจ้า
เขาแปลว่าอันใด

จะมานิ่มนคไป
ฤาจะไปตามคำ

ดมาบัตติกรรม
ชักประจำภาวนา

ด้วยหอมกดินบุบผา
มติดาตมโซย

กดินนางแย้มยมโดย
รวง รอยกำดั่ง

- ๑ ประหลาดเหลือเมื่อไร จะได้เข้าไปในวัง
 เฝ้ายิ่งหึ่งหึ่งทกักรัง ฟังฟังยงวังเวง
- ๑ จักรจันต์นั้นเด่นาะ ดั่งบันฑิตาวัดคิเพดง
 กระดิ่งดั่งหึ่งแห่ง ให้วังเวงวิญญา
- ๑ ครินเย็นยานาคาง พรอยพร่างพฤษา
 ดมเชยราเพยพา ชื่นวิญญาเย็น เอย ฯ
- ๕
 ๑ ให้เอยให้กล่าว ถึงดูกล้าเจ้าดังกา
 โฉมดเวงวันพา ทรงอาชามากดางไพร
- ๑ เดียวหงดงวงเดิน พนมเนินพนาโดย
 แดหาดียวเปดียวใจ วิเวกในดงดาต
- ๑ เห็นแต่สัตว์จุฑาบท มฤคราชแรดฟาน
 เล็ดลิ่งห้วงทยาน เฝยงส์ท้านด์เทือนดัง
- ๑ นางหัดกตคตคตเดิน แฉวนเนินพนมวัง
 ให้หิวโหยโรยกำดั่ง จนมาทนังก่ออนแรง
- ๑ แดดูพระสุริยาบ กี่เบี่ยงบ้ายชายแด่ง
 ดุคดั่งเกศเขตรแขวง ไม่รู้แห่งหนทาง

๑ แดงวาเปนน้าชู้	ข้างซ้ายชู้คฤหาชวาง
ถ้วนบ้ำด่งยงยาง	ไปตามหว่างคี่ชรินทร
๑ เปนโกกรกกรวยห่วยธาร	หุบหลานเหวหิน
ฝูงบักษาเทียวหากิน	บ้างโผบินร่อนเรียง
๑ แจ่วแจ่วแก่วพลอด	ฉอดฉอดน้ำเตี้ย
กระตุ่มภูเปนคู่เคี้ยง	เค้าโมงเมียงมองแด
๑ ฝูงอิถุมคุ่มซาบ	กระจิบกระจาบจอบแจ
นกออกเอียงเคี้ยงคับแค	เตี้ยช้อแซ่ด้นไพร
๑ โพรโคกนั้นโอดเคี้ยง	เด่นาะดำเนียงนกตะไ
กินปดี่เปด้าเขาไฟ	จับกิ่งไม้มองเมียง
๑ ไก่ฟ้าพระยาดอ	ชันจ้อแจ่วเตี้ย
นกอดอดคอดเคี้ยง	กระเรียนเรียงวังน่าน
๑ ฝูงยางกรอกคอกบัก	กระเตนกระต้วหัวชวาง
เบญจวรรณชันชาน	บ้างบินผ่านโผจร
๑ คุดาให้โกกิด	นกขม้นเห็ดองอ่อน
เรียงจับดัดดัดดอน	นางนวดนอนแนบนาง

๑ บ้างเวียนวังบนกิ่งไม้
ชมเพดินเดินพดาง

๑ บาระบนขุนแผน
ตัวเขี้ยวเหยี้ยวตะไกร

๑ ทงเอมเงาเขาสูง
บกเจ้าออกร้อนดง

๑ นกยูงเป่นฝูงพ่อน
กริดกรายขม้ายเมียง

๑ ค้าลิกาสุวาทิ
เหมือนนกเดียงในเวียงวัง

๑ โอ้อักรกระเหิน
มาเดี่ยวหลังวงวน

๑ บาระหงดงคึก
หอมระรินขึ้นฤไทย

๑ แก้วกู่หตาบอังกาบแกม
สร้อยพาดูน่าชม

บ้างชุกใช้บอกหาง
วิเวกวางเวงใจ

ตระเวนกระแวนระวังไพร
ได้ตูกโก่เวียนวง

แต่ดวนฝูงเหมหงษ์
ประสานส่งดำเนียง

เหมือนดครว้าเรียง
ประสานเคียงด้นนัง

นกไนรีเรียงรัง

พระเนตรหลังห่อซด

เคราะห์เพ็นอับจน

ไม่เห็นหนทางไป

ดพรังพฤษาไฉว

ดอกไม้ไพรพนม

นางเค็ดแซมมวยผม

ทั้งตุกรมยมโดย

- ๑ บ้างบานตูมเป้นพุ่มพวง บ้างหล่นร่วงกดืบโรย
 ทั้งพระพายชายโซย เกสรไปรยปรายมา
- ๑ ทั้งรวยรินอินจันทน์ กระด้าพันกฤษณา
 เพลินพระไทยไคลคตา จนดूरียาเย็นรอนรอน
- ๑ ครนถึงธารต์อันล่อลวด เขาองค์คังขร
 จังจอกออกเห่าหอน ในดงดอนตูมดมัว
- ๑ เตี้ยงชนั้วเวกโหลย ละห้อยโหยหาผัว
 วังเวงน่าเกรงกลัว แดเห็นตัวอยู่ไรไร
- ๑ เห็นทแท่นแผ่นผา ที่ไต่ยาอาไศรย
 ลงจากมำคตาไคด เข้านั่งใต้ ไทรทอง
- ๑ ค่อยดูตาเดอยเห็นอยนง พระวรภักตร์หม่นหมอง
 แลวทรงเปิดองส์ไปกรอง นางปรองกายา
- ๑ ค่อยเอนองค์ลงบนอาศน์ พระเคี้ยวพาดแผ่นผา
 ให้หิวโหยโรยรา นิ่งนิทราตรอมใจ
- ๑ เตี้ยงจ้งหรีดกรีดกริ่ง หรีงหรีงเรไร
 เกล็ดมรณับหลับไป ไต่ต้นไทรทอง เอย ฯ

- ๖ ให้เอ๋ยเห็บท
พระอภัยมณี
- ๑ บุษบกกระจากกระจ่าง
คดุมประชมห่มองค์
- ๑ แม่ยอดหญิงพริ้งเพริศ
จะดกิดกัศิดา
- ๑ ยินยอมอยู่ริมรถ
ถากระบับหัดบ่ไทด
- ๑ นิ่งนั้กเห็นดักนั้ก
คิดจะใคร่ไถ่ถาม
- ๑ ยามประจวรกวนจิตร
จึ่งถอยหลังวังรา
- ๑ พระถามธิดาสุดาดี
เขาบอกว่าหัดบักกดับไป
- ๑ ผดักผดักดักคิด
เลี้ยงจิ้งหรีดกระกริดร้อง
- เดินรถในราตรี
นั่งทท่ายรถทรง
- เห็นวางวางรูปทรง
เห็นแต่ดวงภักตรา
- วิดาศเลิศลักขณา
สุดบุญญาสุดอาไโดย
- รอระทดฤไทย
ท่ากระไรจะรู้ความ
- เวดากัดักดองขาม
ให้ขามขามในวิญญา
- จะเคื่องคิดโกธธา
เดียบไปนารถไชย
- พระชนนีเป็นไฉน
ชนยนอยู่โกดักเกตทอง
- กคคคคเข้มนมของ
นั้กว่าน้องจ้านรรจา

- ๑ เกาะเกาะพระเคาะแกด เปนไรณแม่วันพา
 ฟ้าแคว่นะแก้วตา จะรักษาทราวมไวย
- ๑ เย็นยะเยียบเงียบดำเนียง ได้ยินแต่เสียงเรไร
 เสนหาอาไโดย มิได้โกตเคียงองค์
- ๑ กัดบมานั่งบังกาย อยู่ททายรถทรง
 พร่างพร่างกลางดง ค่นรงร่มครม
- ๑ พอเดือนเที่ยงเสียงผึ้ง หึ่งหึ่งครหิม
 ทุกลมเขาเหงางม ให้เศร้าซึมไศกา
- ๑ ฟ้าดำหมาดด้วย กมิได้ช่วยรักษา
 ฐานองแก้วแววตา สวรรคาไโดยไป
- ๑ ไม่ขออยู่จะคุ้ม้วย จะตายด้วยแม่ดวงใจ
 กอดพระกรถอนฤไทย วิเวกในดงดอน
- ๑ เย็นยะเยียบเงียบดังดิ พระพายพัดมาอ่อนอ่อน
 รวยรินกลิ่นขจร หอมเกสรสุมาดี
- ๑ ดนทมนมสวรรค์ ทงอนจนทนจำบ
 สร้อยฟ้าดาร์ภี มดุดีหทัยพรรณ

- ๑ ทังยมโดยโรยริน วรรณกลิ่นมลิวัน
 เหมื่อนกลิ่นเนื้อเจือจันทน์ ด้สนอนอาไโดย
 ๑ ไฉนดีเจ้าพี่เฮย จะได้เชยให้ชื่นใจ
 อุด้าให้ตามทราวมไวย มาจนโกดักัดยา
 ๑ เพราะฝาคิดอยู่ชนิดเดียว ให้เดี่ยวเดี่ยวเด่นหา
 เขม้นมองที่ช่องฝา จะใคร่เห็นหน้าพระน้อง เอย ฯ
 ๑ เเห่เฮยเห่เพลง โฉมตเวงวณพา
 ทำหัดบ่ไหดไดยา จนด่วงมากดางดง
 ๑ แดเห็นองค์พระอโยย เทียบเคียงไ้รถทรง
 ทำความเพียรเวียนวง คิดก็ดังดาร์เชอ
 ๑ ช่างซ้อสุดบุรุษใด ไม่มีใครจะเสมอ
 ช่างง่วงเหงาเฝ้าดเมอ ช่างไม่เก้อแก่ใจ
 ๑ เห็นประจักษ์วาทักจริง ดูทอดทิ้งทัพไชย
 มิตอบถอยจะน้อยใจ ครนพุดไปจะเป็นทาง
 ๑ ทังรักแค้นแค้นเดี่ยวดาย ด้สนอายอาางชนาง
 ทัวประศวรครวญคราง จังถามนางดาดีวัน

๑ ถึงไหนแล้วณแก้วตา
เข้าป่าดาดวัน

๑ เจ้าแม่เอ๋ยเคยหนึ่ง
ให้ก่ลุ่มก่ดัดในหทัย

๑ ตมว่าวกเฝ้าพิศ
กตางไพรใครเคย

๑ ทงนาคางก่ข้างดาด
ถึงสุวรรณบรรจ้สุวรรณ

๑ ชะกระไรพระจันทร์
ฤาดีบงาภูเขาคดวง

๑ แดกไม่เห็นหน
ดอกไม้มิเบิกบาน

๑ เจ้าประดิษฐ์คิดขับ
จะได้ระงับหลับไหล

๑ ให้เอ๋ยธิดา
รับสั่งบังคมคด

แม่ให้ด้อมมาแต่สายัณห์
จกกรจันจับใจ

จะดุกยังไม่ไหว
เจ็บไข้กไม่เคย

หนาวด้าหัดแล้วดุกเอ๋ย
จะให้เขนยหนูนอน

ใจจะขาดตงรอนรอน
จะได้นอนให้อุ่นทรวง

ข้างคดคั่นไปดัดดวง
มิใช่ศิษ่วงชัชวาลย์

ข้างมิดมนอนรการ
จะได้สำราญฤไทย

ให้เพราะจับจิตใจ

ให้ด้างในทรวง เอ๋ย ฯ

โฉมสุธาดัดวัน

ชนนงบนชนเกรินทอง

๑ แกล้งประดิษฐ์คิดคำ
โอ้ยามคำยำซ้อง

๑ จะแถมพนมพนันค์
ช่างมิดมิดทุกทิศ

๑ โอ้ว่าพระศศิธร
แจ่มกระจ่างสว่างวง

๑ เห็นภักตราหัดโดกย
โหยหวนนวลดออง

๑ ภูมรินบินค้อยค้อย
มิดมนกัจใจ

๑ โอ้เอนดูแมงภู่น้อย
ด้วยกดับหุ่มพุ่มพวง

๑ ขอเทวัญในชั้นฟ้า
ช่วยไปรยปรายสายฝน

๑ ดมไชยระโรยกดิน
มณฑาณกาภาณจน

ขับดำนำทำนอง
ให้มัวหมองในวิญญา

ไม่ถนัดในยนา
มิดทั้งฟ้าดินดง

ช่างดอยร่อนรถทรง
ดั่งที่ตรงแกลดทอง

จะด่างไค้กเค้รำหมอง
มณฑาทองที่ตองใจ

มาเซยส์ร้อยส์มาโดย
เทียบเคียงไค้คอดวง

ให้เค้รำร้อยไค้กทรง
ไม่โรยร่วงรศ์คณร

ทั้งเทวดาเดินหน

ให้อุบตแบ่งบาน

หอมกระถินพิมาน

มาซาบชานทรวงเย็น

- ๑ หอมประตู่อยู่ใกล้ ใกล้ แดกก็ไม่ใคร่เห็น
 ๑ หานาคางพรางดำดกระเซ็น ยะเยือกเย็นพยอมไพร
 ๑ หนาวดมจะห่มผ้า หนาวน้ำฟ้าจะผิงไฟ
 หนาวทรวงณดวงใจ เศร้าฤทัยระทวยทรง
 ๑ ถึงเลื้อลัดวนนวมหุ้ม กไม่เหมือนอุ้มแอบองค์
 หอมดอกไม้มัดในคาง ไม่เหมือนทรวงคู่คนธา
 ๑ แบ่งดัดครศรีน ไม่หอมขึ้นในนาดำ
 เห็นอนอนไม่ชันตา เหมือนได้เห็นหน้าพระน้องเอย ฯ
 ๑ ให้เอยจะกล่าว ถึงเรื่องราวพระอภัย ต้อง
 เสน่ห์ให้เอาโดย หดงให้ตรึงวณพา
 ๑ พระแปดปดอมกอมยศ มาในรถโมรา เจียบ
 เห่งาเศรวาวิญญา เมื่อในราตรีภาค
 ๑ จนดักดินเดือนดวง โชติช่วงชัชวาลย์ พระพาย
 ราวเพยเมยพาน นาคางก็ชานโทรมกระเซ็น
 ๑ แค้นดั่งดาร์พระอภัย ให้หนาวในทรวงเย็น
 ลอดดั่งเกศเนตรเขม้น แดเห็นอยู่รางราง

๑ รู้ว่าตเวงวันพา อยู่ในรถฝากระจกกระจ่าง
แต่ดูก่อดอกบอกราว ว่าพระนางเธอประชวร

๑ พระอภัยมณีเชอชชดาต ไม่เชอมอาจตามดวน
ได้ยินเลี้ยงนางคราวครวญ คิดว่าประชวรจริงจริง

๑ ด่อนอนคันทุรา ด่งดาร์กัญญาขอดหญิง เห็น
งามงอนลงนอนหนึ่ง ท้าวเชอกยงทุกขประเทือง

๑ ถ้าถ้าจะใคร่ถามประชวร เกรงไม่ควรกั้ว
นางจะเคื่อง กั้วคนจะรู้เข้าหูเหื่อง จะได้ยเรื่อรักเรา

๑ เชอดูหนึ่งมิไม่ปริปาก เพราะหวังจะฝากไมตรีเขา
ดูหนึ่งจอยจุมหิมเหงา เหมื่อนหนึ่งโคกเค็ร้าดักแด้นบ

๑ ฝ่ายโฉมตเวงวันพาเลิศ วิเศษประเสริฐด้วยศรี
นางหนึ่งนอนอาวรณ์ทวี่ อยู่บนที่รถทอง

๑ เห็นพระอภัยวิไลยลักษณะ ประเสริฐศักดิ์
เชอเค็ร้าหมอง เพราะหมายเปนหนึ่งจะพงษ์น้อง ท้าว
เชอจึงต้องแปดงตัว

๑ ผู้ดำเคยเคยพระเคย นึกแค้นสมเพชรักผัว
เพราะรักน้องจึงหมองมัว ทอดเยยทอดหัวของเมีย
๑ ผู้ตัดญาติขาดมิตร มาเขารักฝรั่งเคย ผู้
คำคอยตะหอยตะเหี้ย อะดมอะเห็ดยเห็ดอาไโดย
๑ ทั้งรูปกิดเบาบกเพราะ ดมุนเหมาะจับใจ ทั้ง
โลกหล้าไม่หาได้ เหมือนพระอโยธยภินทร
๑ จะเกยจะพานก็หวานสนิท ดังอำมฤตย์วาริน
ครองศัลย์ช่อถือศีล ควรเป็นบันนควา
๑ พระสังฆราชบาดหลวง ช่างไปดอดวงเอา
เธอมา จะให้พันฟาดพิฆาฏฆ่า น้องเวทนาเห็ดใจ
๑ เออเมือเธอรักน้องหนักหนา จะให้คิดฆ่า
เคียดกลใด เธอมิตรจิตรน้องก็มีตรใจ ฆ่าไม่ได้แฉ้วนา
๑ ส่งตำรวจดั่งตำรวจ พระยอดรักของน้อง
นี้หนา เคยคู่ชได้ยาค้นบนอาศน์ไฉยา ยี่ภู่มาอันโอพาร
๑ แม่น้องไม่คิดขวยเขิน จะเชอเชิญด้วย
คำหวาน ประชมทนนวนนวนาน จะอยู่งานให้ประชม

๑ เออทำไมไม่มาเล่า ช่างนั่งเหงางวงม
จนเข้ามาชิดยังไม่คิดจะชม น่านอยอารมณ์เดียนี่กระไร

๑ โอ้ โอ้พระพี่ช่างชชลาด ขยันทายตผู้หญิงได้
นางคำนึงคิดถึงตะใด ด้วยพิศมัยพระภุช

๑ ฝ่ายพระอภัยใจจะขาด เพราะแค้นดวาคิ
หวังสมร ถอนหทัยให้สทอน ทูรกรอนเดียนี่จริงจริง

๑ จึงออกอุบายปรีายเปรย ตรัสเฉลยแก่ลูกหญิง
แกดั่งทำด้าออยออยอ ว่าหนาวจริงจริงสุดาดี

๑ พ่อต้องถามว่าหนาวนัก ช่วยถอดดัดให้สทที่
นึกว่าช่วยชีวิต บิดานเกิดบังอร ๗

๑ ให้เอียบบุตรฝรั่ง เมื่อใดฟังท้าวเชอวอน
จึงถอนดัดชักกอดอน ค่อยกระซิบสอนแต่เบาเบา

๑ มาตรงคยงทรงประศวร อย่าเข้าไปกวนดัดกิดเกา
เธอว่าถึงถูกกเพดาเพดา จริงจริงพระเจ้าจงคอยดู

๑ ว่าพดางทางเขาชิด เพ่งพิณใจอยู่แปนครู
จึงเล่าโดมโดมคร หวังจะใครรู้ โรคประศวร

๓๘

- ๑ แม่เป็นไฉนอย่างไรบ้าง จึงได้เฝ้าครางคร่ำครวญ
 เป็นโรคจรประจวบจวน ฤๅเคยประชวรประจำกาย
 ๑ ตัวพี่เป็นหมอจะชอนวด ให้เจ็บปวดนั้นเค็ดอนคตยา
 เคยเรียนรู้งัดถึงเป็นตาย จะนวดถวายสักวันเอย ฯ

เรื่องอิเหนา

- ๑ ถรวมชีพบังคมบาท พระเยาวราชธิเบนท์ธูร
 ภูษพงษ์วงษ์ประยูร อิศรราชเรืองเดชา
 ๑ พระยอดเขาวายุพิน หน่อภูมิพินทรแมนอมรา
 เชิญเสด็จจันทนไศยา บรรทมคู่ขตำราญรมย์
 ๑ พระอุเอยเอี่ยมมณโฑค ยี่ภู่ลาดดอดดีดม
 พระศุครรุดบังคม ถ้วนถายทองกรองเครีอวดี
 ๑ ชาน้อยนางอนงค์ พร้อมเฝ้าองค์อัญเชิญขวัญ
 บรรเลงเพลงโอดพัน นิพนธ์ขับกล่อมกล่าวการ
 ๑ จะรำเรื่องรเด่นวงษ์ เทเวศร์ทรงปรีชาชาญ
 โอบอุ้มยอดเขาวมาดย์ โฉมบุษบาพารดี

๑ รับรถเร่งอัศดร
 ออกนอกพระบุรี
 ๑ เจาพญาดวงเนตร
 ไซ้องค์ระตูมา
 ๑ พี่เองมาเชิญชวน
 เจาแม่ผัวามงอน
 ๑ บิดองค์ด้ดาลดัด
 ทราบเหตุน่ากลัว
 ๑ อัดอกส์อนอน
 ไศ้กทรงพระกรรแสง
 ๑ ทรุดองค์ดงจากเพลา
 ช้วนข้าไม่นำพา
 ๑ อีเหณาถนอมดอด
 อ้าแม่อย่าอาวรณ์
 ๒ ให้เอยรเค้นวงษ์
 กักรเค้นบุษบา

พาดวงสมรเจ็ดโฉมศรี
 แล้งจึ่งมีพระบัญชา
 อย่าแค้นเทวศทรวงไศ้กา
 ดักพาน้องอย่าอาวรณ์
 ให้หม่นหวดอนงค์จร
 เชิญเวยภักตร ชนพาที
 ดุรงค์พิทคดี
 รเค้นเคศมาปลดอมแปดง
 พระกรชอนอุระแรง
 ระทวยทอดพระกายา
 พดางหยิกเอาพระเชษฐา
 อาไยดะพระภุช
 พระกรกอดพธูสมร
 ภุชรปลดอบถนอมชม
 อิศวรพงษ์อัสญุหยา
 ดัถยธำแทนสุวรรณ

๑ เย็นย้านาคางหยัด
 แจ่มแจ่มด้วยแสงจันทร์
 ๑ คาราวะดาตาศ
 อ้าแม่เล่มอทรวง
 ๑ นวดจันทร์แพนวดเจ้า
 จันทรกระจ่างกลางอัมพร
 ๑ บัวทิพย์ยังอายถิ่น
 บัวนางนอขายใคร
 ๑ ปรางประพรเสด็จ
 มุบผามาดากรอง
 ๑ เชิญเกิดประหมท
 ตกยากมาจากปราง
 ๑ หีบพิศกระพืดม
 ขวัญอ่อนมานอนดง
 ๑ อ้าพิจะเห่กล่อม
 เชิญพระองค์วงษ์นารายณ์

รำพายพิศกลิ่นสุคนธ์
 ขนหมดเมฆดิเรกดวง
 ห้องอากาศดั่งเงินยวง
 จงเชิญชมศศิธร
 ไม่นวดเท่า นวดดม
 พระบังอรกระจ่างใจ
 ถนอมขวัญต้องบังใบ
 จึ่งบ่มผิวด้วยรวทอง
 ถึงปรางผลกแพนทอง
 ไม่รินรินเท่ากลิ่นนาง
 สุกนียี่ภูวาม
 เชนยทองยังรองทรง
 คัดคุดมประหมประทับองค์
 ไร่องค์เจ้าเรียงราย
 งามดมมอย่ายาคินสาย
 ดำราญราชบรรทม เอย ฯ

๓ ให้เอยตัวพี่

ติดตามวนิดา

๑ เหลือบไปก็คล้ายคลึง

ทอศนิตพิศพน

๑ ทอดกร่อนนภักตร์

ส่งสารเจ้าปรวญ

๑ เทเวศร์เข้าดลจิตร

แม่นเจ้าเปนนลตรี

องค์นั้นหยิ่งสุกาหรา

มาปะมีสาอุณากรรณ

ประหนึ่งเจ้าดาวดรรค

ดำคณูว่าองค์น้องคณวย

นรลักษณะก็ละด้วย

นวยนาดดังดลตรี

ให้พระคิตคหนึ่งศรี

ตัวพี่จะละอย่าสงกา ฯ

เรื่องโคบุตร

๑ ให้เอยให้ถวาย

ให้พระองค์ทรงฟัง

๑ มีพระมิ่งมงกุฏ

ได้ข่าวพระชดา

๑ องค์อำพนขวัญเนตร

แม่นรที่จะไป

ถึงเรื่องนิยายแต่ปางหลัง

เมื่อแรกตงโตกา

ชื่อโคบุตรสุริยา

ตรึงตราตรอมใจ

เนานีเวศน์วังใน

มอบไมตรีนาง

๑	นั่งนึกตรึกเกรง	จะทรงเพรงยาวพดาง
	พอเป็นค่าน้ำทาง	ให้ส่วางวิญญา
๑	เขียนสารใส่ตอง	ให้ขุนทองบักษา
	ซ้ำตั้งศกุนา	ให้พาดำรตราไว้ไป
๑	ให้เจ้าดาวสวรรค์	องค์อำพันพิศมัย
	ฤาถูกนัยกอดอใจ	นอนอยู่ในวัง เอย ฯ

เรื่องอนิรุทธ

๑ อัญชลิตอดิศรกุมารเรศ ขอลถวายนิเทศในเบื้อง
 หลัง อนิรุทธพงษ์ภุชบัลลังก์ นิราศบังอรอุสา
 ดาววรรณ ปางพระยุพยงวงษ์จักรกฤษณ เชนหานิทร
 เห็นอรธรังสรรค์ คาราคาษคดาค์คดอยเมฆัน รั้ง
 จันทรหยาบแสงสุริยา อโนไทยไชยาญจโนภาส
 ฤกษ์ชาติเพรียกพร้องต่างภาษา กุกกุกแก้วชนักอง
 ในวงา โกกิดาเร้าเร้งรววรรณ เสนาะเดียงมยุเรศ
 ร้องหา เรี่ยกนิกรมยุราแซ่สรรพ จัตุบาททวิบาท
 นานาพรรณ บ้างคันทาหากันในดงดอน หิมาเยือก

เย็นกระเซ็นดาด บุษปมาศเผยแผ่เกสร ดุคันธรศ
 รวยกลิ่นธยาจร ผงภมรคัมเคศาเล้าวคณฐ ประจุ
 ดมัยไธด่างด่างหัด้า ฟินไธยาชคัยวงษ์ทรงฉงน
 พดิกพระกายหมายมั่นมิงวิมด แบนดกนธ์ไธยาคัน
 ให้อออาศัณนาง กรตระกองตองเชนยข้างชนอง เผย
 เนตรบ่ยดหนองกระมลหมาง พิศวงวินิจฉัยดมัยปาง
 นฤมดแม่ห่างพิกตโค เผยอองค์ทรงประทับทอด
 พระเนตร มณทรีที่ประเทศสูงใหญ่ ประกอบเหม
 หิริณรัตน์อำไพ ทั้งห้องในทีเชอนิทรา ด้วนจำหัดก
 จตุตถายหลายหลาย กิณรนาควเณไธยสิงหา เทพไททวย
 เทพธิดา พ่อนร่าท่าทาดวายกร อิกทั้งบัลลังก์แว่นฟ้า
 ประดับมหาเนาวรัตน์ประภาศร วิเชียรประพาพโกมิน
 นิตบวร ไผทุรย์ช่อนบุษรามุกดาฉวง มรกฏไธสด
 บุษย์เลวตร ดุควิเคษประเสริฐแสงโชติฉวง วิสูตร
 ดุวรรณโปรงรายมาตาพวง บรรจัฐรณ์เทียบเทพฉรวง
 ไธยา ทั้งคณากำนัดนารัตน์ กัณษิตหายเห็นให้

กังขา ขดแต่ผู้วรรณรณรัตนา กับหมู่มาตยาโยธี
 ยั่งสนิทนิตราดาตยา ประจักษ์ราชฤไทยพระทรงศรี
 ว่าเทวฤทธิมหิทธิศักดิ์ นำดมรงค์กามักริชา ไฉ้นำดม
 ฤพานันนิรารัก แล่นจะหักให้ ไหยฤไทยหา วิบากใด
 จิงจากพรากนอองยา อาทวากเทวค่อวนทวิ บัณฉิม
 ยามยั่งสนิทนุชแนบ ตระอรแอบองค่อนอุราพี กัดิน
 กายแก้วกตยาณิ ผู้คนธชาบทรวงศรียังรวรมย
 ยามด่มากรวมรงค์เรียงเขนย นาด้าเซยปรางชวนให้เรียม
 ด่ม ด่มผู้สถิตวรรณนอองน้อยนิยมน ถันอุคตมเด่นดวงประ
 ทุมมาตย์ เรียมล่อดเคเตาเตาตองเจาบองบด ทำเทียม
 ชัดแต่มีของการด่มากร ะทวยทับที่แต่ดงแห่งด้าราญ
 ให้ละตานละตุงรงค์กามา เนตรนุชนิลดีจาวัดแต่
 ตั้งครแต่ดงแย่งยงเด่นหา ยามตระกองกกแก้วกตยา
 แม่ช่ายตาเพียงส่ายอดสนิ พระวิโยคไศกสถดรัตนทถอน
 ทรงนุสรผู้สร้อยสวาคิศรี พึ่งประจักษ์กริศเมือราตรี
 ฤาห์อนอิมใจพี โดยจินดา เจ้าสถิตย์ใดด้าวแดน

ประเทศ วิชาภูธรเรศไทรรัฐา เรียมจะถามนามวงษ์
 พงษ์ยุพา วจนาเอื้อนโอบอุ้มออกความ แม้นถาม
 ได้แจ้งใจจะเท่าคิด ถึงสุดคิดแสนชดไม่ขอขาม แรม
 ทุเรศรัฐยาสาหัสตาม โดยจะข้ามกรคนทีอัครกตป
 เมรุมาศหิมเวศสังขร อิตินทรยุคนัทรภาคมหันต์
 ไกรดาศวินันตกลัตตภณัท หักกันจักรวาฬคีรี ซึ่งเป็น
 ชุนไศลในโลภย์ อีกหนึ่งโอบอุ้มทไศคีรี ดีพันดร
 ธรรมวาริ ประกอบมีสัตว์ร้ายนานา ช้างนำฉตาม
 ฉนากนาคราช เงือกงูราหูกาจตัวกดำ กุมภัดตมิงค
 เหรา เพี้ยนหมอมัศยาโตมาวาฬ ดุร้ายหยาบช้า
 ดำมารถ อยู่เกลื่อนกลาดสมุทรไทยสถาน ดันหัด
 ไตรโลกแสนกัณดาร จะสู้ต้นทหนทานให้ถึงองค์ สุดฤทธิ
 จนจิตรไม่ประจักษ์ พระทรงดกษณร่าพิงพิศวง แว่ว
 ดุโนคเด่นาวนาวง ว่าว่านวดอนงค์เต้าตามมา ฝน
 ภากตรพิศจบขอบเขตร ไม่ยดยอเดยวเรศยังกังขา
 ดุมาดย์แม่ดวงกระมลพิยา แล่ดงกายเกิดอย่าช่อนองค์

เรียมสุดศรัทธาทุกขเท่าเขาขุน คิศจ้องขุนจิตรไช้ ใหญ่หลวง
 พังด้าเนียงไช้เลี้ยง โคมยง พระยัษฐางโคกกาจบัลย์
 โอเวอร์โคโยมาบดิดเปิดองส์วาติ จากไต้ยาคันยามดม
 เกษมสันต์ ญาบุพปางสร้างกรรมอเนกนันต์ พรากค์
 สัตว์พลัดกันกำลังเซย เวรหน้าสอน้องน้องรัก กับตัวพ
 ให้ประจักษ์นิจาเอ๋ย พระทรงครองหมองมุ้งไม้ตะเคย
 ศรีสุดาคู่เคยดื่มละลาย อีกทั้งสรวรยาราชายศ จำเรียง
 รศคนตริดดีด้าย ดิบดองพระกำนัลสดกตกาย วิดาศ
 ดักษณเฒ่าคล้ายสุรางคณา อีกปรางคิมหันต์วันต์
 ปราสาท ไผชนคัมภีร์เหม็นตรึงสุทธิดีสร้าง ห้องสถิตย
 ที่ประชมภิรมยวงค์ เครื่องสำอางเจือจันทน์สุคันชา
 แทนเสวยที่สรวทรวง์นาน ชดชารไต้สุทขเย็นกตา ทั้ง
 พระผู้ทรงนรงกา บิดุเรศมาตุราชิบดี ให้งวยงหลง
 คดิ่งเฒ่าสวาติ ภูวนารถโคกสร้อยเครัศรี ประทะท่ม
 อูราไต้กั ระทวยทอดอินทรียก้าสรวญโทรม ตั้งชีวิตร
 จะวินาศขาดประเวศ พระภักตร์เพศวิปริตผิดโฉม

ชดในยนองเนตรมนัศโทม ทรวงสณนธ์เด่ให้ โหม
 เพดิงกัถป ถวายสวึงนึ่งวินิจระอิดอ่อน สู้คร้อน
 แ่นรักควงขวัญ หไทยหวาดวิ้วหวิวแดยั้น พระทรง
 ธรรม์ถึงกาดสัณญี นิบาตอนิรุทธหุคยัง ถวาย
 บังคมเบองบทศรี ขอพระองค์ทรงเจริญสวัสดี อย่า
 ภูมิโรคันอันตราย จงเกษมศุชาสถาณด ศรั้มงคด
 ษนมานมากหลาย สรรพสิ่งวิทยาวิชาชาย จงทรง
 ได้งายตายเกิด เอย ๗

